

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Heus ací un seguit d'expressions llatines habituals en les quals hi ha un nom neutre: **maremàgnum**, **curriculum vitae (currículum)**, **delírium trèmens**, **referèndum**, **ultimàtum**, **per càpita**, **memoràndum**. Omple els espais en blanc introduint-hi l'expressió llatina que s'hi adiu.

- a) La renda _____ d'aquell país no passa dels deu mil dòlars.
- b) Com que la degradació és tan notable, els ha arribat l' _____ de l'administració.
- c) L'estat més agut de la intoxicació alcohòlica és un _____ amb un evident perill de mort.
- d) És una persona molt hàbil, ja que ha sabut sortir-se molt bé del _____ actual.
- e) El ministeri d'exteriors va rebre per via diplomàtica un _____ en el qual es recorden els fets.
- f) Cada centre docent elabora els seus programes i _____.
- g) Representants de la mesa per al _____ sobre l'OTAN van convocar ahir una roda de premsa.
- h) Porta el _____ al Decathlon, que m'han dit que els fan falta treballadors per hores.
- i) Trobaràs la botiga d'articles de pesca enmig d'un _____ de naus industrials.
- j) Poc abans del final de la pel·lícula, ja sembla que la creativitat de Malick passa per les últimes fuetades i tot acaba semblant un sermó d'un telepredicador ultraconservador que ha begut més del compte i acaba amb _____.
- k) El president del grup parlamentari d'ICV-EUiA, Joan Herrera, ha instat Mariano Rajoy a convocar un _____ perquè els ciutadans de l'Estat puguin decidir si accepten el _____ de condicions europees que aquest dimecres el president espanyol ha anunciat al Congrés dels Diputats.
- l) _____ dels taxistes contra les furgonetes il·legals a l'aeroport.

Hi ha algunes formes verbals llatines en 3a persona que nosaltres fem tot sovint en qualitat de substantius, com ara **superàvit**, **trànsfert**, **accèssit**, **dèficit**. Completa els espais en blanc de les frases següents introduint-hi una de les expressions llatines anteriors.

- a) Quan les despeses són superiors als ingressos, diem que hi ha _____.
- b) Com que aquest any hi ha hagut _____, es podran repartir beneficis entre els accionistes.
- c) Es va presentar al certamen literari i va aconseguir un _____.
- d) El club ha hagut de pagar un _____ de 500.000 euros pel traspàs del jugador.

Aparella cada llatinisme o expressió llatina amb el seu significat:

1. <i>casus belli</i>	a)	'au rara', personatge poc comú.
2. <i>in vivo</i>	b)	expressió llatina que s'utilitza per descriure experiments químics, físics o farmacològics que es duen a terme en un ambient artificial.
3. INRI	c)	adv. Igual, la mateixa cosa; mot amb què, en les enumeracions, citacions, etc., s'evita la repetició d'un mot, d'una frase.
4. <i>in vitro</i>	d)	Acrònim de l'expressió Iesus Nazarenus Rex Iodeorum (Jesús de Nazaret rei dels jueus), que figurava a la creu de Jesucrist com a burla. Com a mot comú <i>inri</i> s'aplica a allò que constitueix un afront, un escarni.
5. <i>quorum</i> o <i>quòrum</i> (m)	e)	'en mans del jutge', pendent de resolució judicial.
6. <i>idem</i> o <i>ídem</i> (escrit abreujadament <i>íd.</i>).	f)	expressió llatina que s'utilitza per descriure experiments químics, físics o farmacològics que tenen lloc dins d'un organisme viu
7. <i>in albis</i>	g)	Nombre mínim de membres presents en una assemblea, necessari per a la validesa dels acords que hi són presos. Proporció de vots favorables que requereix un acord.
8. <i>rara auis</i>	h)	'En el lloc'. Terme utilitzat per a designar que un element geològic o arqueològic es troba en el lloc original.
9. <i>in uitro</i>	i)	'en l'acte mateix', immediatament
10. <i>ipso facto</i>	j)	De dret, tant si és de fet com si no.
11. <i>de iure</i>	k)	'estat en el qual' Estat actual de les coses, situació en què es troben.
12. <i>de facto</i>	l)	'ocasió de guerra' Designa l'esdeveniment que dóna motiu o pretext a una declaració de guerra.
13. <i>in situ</i>	m)	'per a aquest propòsit' aplicat a una solució proposada per a un cas específic.
14. <i>ad hoc</i>	n)	'en blanc'
15. <i>sub iudice</i>	o)	«en el lloc mateix». Sol designar un fenomen observat en el lloc, o una manipulació realitzada en el lloc.
16. <i>statu quo</i>	p)	De fet i no de dret (oposat a de iure).

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Introdueix en cada context el llatanisme o expressió llatina adient:

- 1) A l'examen de biologia caldrà identificar diverses espècies _____, espero que no us hi quedeu _____.
- 2) Com hem dit, no tenen la més mínima pretensió de defensar amb eficàcia els mateixos sinó de crear un _____ contra Catalunya.
- 3) El capitalisme no té _____ a França. Mentre es multipliquen les protestes, quasi dos francesos de cada tres, segons un sondeig, rebutgen el capitalisme.
- 4) El govern dels revoltats era reconegut _____, però encara no era un govern _____.
- 5) És en aquest context, i dins la tradició poètica d'experimentació formal i vital, que cal situar aquest *Llibre del fred*, un llibre breu, intens i viscut; una de les poques _____, com podreu comprovar, de les que sortosament, de tant en tant, encara sorgeixen en la nostra literatura.
- 6) Exercicis amb els ulls tancats : Aguantar-se quiets sobre dos peus; _____ sobre un peu; _____ sobre 2 peus i 1 mà; _____ sobre 2 mans i 1 peu; Desplaçar-se en línia recta.
- 7) Com que col·lecciona cotxes en miniatura, s'ha fet una vitrina _____ per guardar-los.
- 8) La pressió de l'Europa de l'Est posa a prova l'_____ comunitari.
- 9) Mentre el cas estigui _____ no podeu parlar-ne amb els periodistes.
- 10) No té índex de cap mena i, per a més _____, hi ha pàgines en desordre, producte d'alguna enquadernació.
- 11) Per tal de poder elaborar un projecte de carta, en aquesta mateixa reunió es va decidir convocar un òrgan _____, que s'anomenaria Convenció.
- 12) Se sotmetrà a una _____ per a ser mare.
- 13) Una revolta no és, _____, una revolució.
- 14) T'atreveixes a fer un curt _____? El repte és, si més no, curiós. Es tracta d'elaborar un curtmetratge en un sol dia en el marc de *Sanvifilms*, el festival de curtmetratges de Sant Vicenç de Montalt (el Maresme).
- 15) Vaig estendre la roba i es va posar a ploure _____.
- 16) Intermón Oxfam considera que Espanya és el millor exemple d'un país "que perpetua l'_____ d'un sistema d'ajudes que beneficia a uns pocs, en detriment de molts"
- 17) Per tal d'arribar a un acord sobre l'horari del curs vinent, els delegats de cada classe van formar una comissió _____ que discutís aquest tema.
- 18) La Teresa no té mòbil ni es connecta a internet; veritablement, és una _____.

Omple els espais en blanc de les frases de més avall introduint-hi les expressions llatines següens:

alter ego, rara avis, ab illo tempore, alias, àlias (o segons l'IEC, àlies, bis, ad nauseam, volens nolens, statu quo, sine die, quorum, quid

- a) Els botiguers s'han hagut d'adaptar _____ als nous hàbits comercials de la població.
- b) En Josep i la Xènia van partir peres al juny. _____ l'Antoni va començar a perseguir la Xènia fins que va aconseguir sortir amb ella ; al desembre ja vivien junts.
- c) No va ser fins a les postres que la Rosa va abordar el _____ del problema.
- d) Ens vàrem conèixer a l'Institut ; som amics _____.
- e) Abans vivia al carrer Entença, número 66 _____.
- f) Manuel Ordóñez, _____ "Manolo el del Tambor", es passa els partits animant l'equip.
- g) És una _____, una persona que reuneix unes qualitats fora de sèrie.
- h) L'Antoni és el meu _____ en la direcció de la fàbrica.
- i) Ja no escolto les notícies. Parlen de la crisi econòmica _____ i ja n'estic una mica farta.
- j) Cedint als desitjos del públic, l'orquestra va oferir un _____.
- k) Li he repetit _____ que, per tal d'aprovar l'examen de català, no ha de fer més de cinc faltes al dictat.
- l) El _____ del rescat econòmic d'Espanya no és el quan, sinó el com.
- m) La història de Catalunya va lligada de fa temps _____ a la d'Espanya.
- n) La pressió d'altres equips abans modestos posa a prova l'_____ del Barça i del Madrid a Europa.
- o) Dj Diego Armando, l'_____ de Xevi Rimbau de Bankrobber; punxa Dub.
- p) Per causa de la crisi, la construcció d'un nou centre cívic ha quedat ajornada _____.
- q) Perquè hi hagi _____, cal comptar amb la presència d'almenys 2/3 dels socis.

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Relaciona l'expressió llatina amb la traducció corresponent:

a) <i>Ad kalendas Graecas</i>	1. Ment sana en un cos sa
b) <i>Mens sana in corpore sano</i>	2. La fortuna ajuda els audaçs
c) <i>Intelligenti pauca</i>	3. Equivocar-se és humà
d) <i>De gustibus non disputandum</i>	4. Expressió que significa 'no més enllà' que, segons la tradició, figurava inscrita en les llegendàries columnes d'Hèrcules, que aquest heroi va posar a l'estret de Gibraltar per indicar els confins del món. Va figurar —modificada— com a divisa de Carles V de Castella. Actualment s'utilitza en el sentit que una cosa ha arribat a la seva perfecció.
e) <i>Verba uolant, scripta manent</i>	5. 'El dau ha estat tirat'. Segons Suetoni, dit per Juli Cèsar en travessar el riu Rubicó i entrar a Itàlia amb l'exèrcit en contra de la llei romana. Serveix per indicar que s'ha pres una decisió arriscada, de la qual no es pot tornar enrere.
f) <i>Errare humanum est</i>	6. A l'intel·ligent li [basten] poques paraules
g) <i>Facta, non verba</i>	7. Els mots volen, les coses escrites queden
h) <i>Nihil novum sub sole</i>	8. 'He arribat, he vist, he vençut', paraules de Juli Cèsar per jactar-se lapidàriament de la seva ràpida victòria sobre Fàrnaces II del Pont a la batalla de Zela (47 a.C), segons Suetoni (Juli, 37).
i) <i>Audaces fortuna iuvat</i>	9. 'per les calendes gregues'. Suetoni la posa en boca d'August en al·lusió als creditors morosos, que no pagarien mai, ja que les calendes eren el primer dia de cada mes en el calendari romà, i per tant els grecs no feien servir aquest sistema. Seria equivalent, doncs, a la nostra expressió 'la setmana dels tres dijous'.
j) <i>Cum grano salis</i>	10. 'Res de nou sota el sol'; aquest proverbi s'atribueix al savi rei bíblic Salomó.
k) <i>Alea iacta est</i>	11. Fets, no paraules
l) <i>Non plus ultra</i>	12. 'Amb un gra de sal', és a dir 'amb una mica de gràcia'
m) <i>Veni, vidi, vici</i>	13. Expressió equivalent a: 'sobre gustos no hi valen disculpes [o disputes; o no hi ha res escrit]'

Omple els espais en blanc de les frases següents introduint-hi les expressions llatines anteriors:

- a) Més val no fiar-se dels acords presos de paraula, sinó que cal deixar constància per escrit, perquè _____.
- b) L'Anton sempre em diu que m'ajudarà a estudiar mates però, arribat el moment, es fa el longuis i passa de mi. En canvi, la Maria mai no promet res, però seu cada dia al meu costat, per ajudar-me a classe. Això és el que val: _____.
- c) Algun dia, la història reconeixerà que el millor llegat d'en Johan Cruyff no va ser ni Wembley ni el Dream Team, no. El _____ d'aquella època va ser corregir la trajectòria fins a dinamitar qualsevol resta de club perdedor i passiu.
- d) Els poetes que inciten el lector a gaudir el moment present no fan res més que recórrer al _____ que ja aconsellava el gran Horaci.
- e) Tot i que la situació econòmica no semblava favorable, en Josep i en Marc van invertir tots els seus estalvis en una fàbrica de gelats ecològics. A hores d'ara, han recuperat la inversió i ja estan pensant a elaborar pastissos: _____.
- f) _____: El Barça guanya a Pamplona després d'un viatge llampec.
- g) Aquestes sabates de taló m'han fet tan de mal que me les tornaré a posar _____.
- h) Ja sabem que l'ortografia no és molt distreta, però ajudaria molt fer la classe _____, una mica més amena.
- i) D'acord, no he pres la decisió més adequada però no cal que us enfadeu tant. _____, i a tothom li pot passar.
- j) Si passo aquest examen hauré aprovat el curs. Ja l'he repassat vint vegades. Vaig a lliurar-lo. _____.
- k) La Susanna és molt eixerida; s'ha fet càrrec de la situació sense que l'hi haguéssim d'explicar gaire: _____.
- l) La salut de l'esperit és indispensable per a la salut del cos. Per això el poeta Juvenal deia _____.
- m) Encara que usin mòbils i altres avenços tècnics, el fet és que els alumnes segueixen copiant als exàmens: _____.
- n) A les rebaixes hem trobat un vestit negre xulíssim però la Marta se l'ha volgut comprar en groc. A mi no m'agradava gens però, _____, és clar.

Subratlla les expressions llatines de les oracions següents i, partint del context, substitueix-la per una expressió catalana sinònima:

- Aquell banquer va ser investit doctor honoris causa per la Universitat de Vigo.
 Inter nos, no m'he cregut res del que ens ha explicat.
 Saps quina és la renda per capita de Reus?
 Després de la derrota, el davanter va fer un mea culpa per haver estat tan desencertat.
 No és un consell. De facto, es tracta d'una prohibició.
 El partit s'ha hagut de suspendre a causa de la pluja i ha quedat ajornat sine die.
 La fecundació in vitro és ja una realitat.
 És ben fàcil donar explicacions a posteriori.
 Els cent euros que s'ha gastat en les sabates per a la boda són peccata minuta en comparació amb el que li ha costat el vestit.
 Va venir a demanar-me disculpes motu proprio, sense que ningú no li ho demanés.
 Crec que treballarem en aquesta obra per saecula saeculorum.
 Va voler veure les restes arqueològiques in situ.
 A priori, poca gent és racista.

El llenguatge del dret és ple de llatinismes, perquè, de fet, gran part de la nostra ordenació jurídica té les bases en l'antiga Roma. Emparella:

1. <i>Ignorantia legis non excusat</i>	a) 'En cas de dubte, a favor del reu'
2. <i>Dura lex, sed lex</i>	b) "De dret"
3. <i>Pacta sunt servanda</i>	c) Pàtria potestat
4. <i>De facto</i>	d) "La ignorància de la llei no n'excusa [el compliment]"
5. <i>De iure</i>	e) 'De fet'
6. <i>In dubio pro reo</i>	f) 'La llei és dura, però és la llei'.
7. <i>Patria potestas</i>	g) "Cal respectar els pactes", "Allò pactat obliga"
8. <i>Persona non grata</i>	h) Pendent de resolució judicial
9. <i>Sub iudice</i>	i) 'Persona no grata'

Omple els buits amb el llatínisme adient. Tots es refereixen a l'àmbit del dret.

- a) El batlle de Lloret considera _____ l'empresari del programa televisiu alemany 'We love Lloret' perquè ofereix una imatge pèssima de la localitat.
- b) La _____ és el conjunt de drets que la llei confereix als pares sobre les persones i béns dels seus fills no emancipats així com el conjunt de deures que també han de complir els pares respecte dels seus fills.
- c) _____ [títol de la notícia]

SEBASTIÀ ALZAMORA

Un jutge ha absolt un rei mag, concretament el rei Baltasar, d'un possible delictes de lesions. Això ha passat a Huelva, bella ciutat on una dona no va tenir altra feina que denunciar el rei preferit de tots els nens per haver-li causat una contusió en un ull a causa del llançament massa impetuós d'un caramel en el decurs de la Cavalcada de l'any passat.

- d) Un jutge de l'Audiència Provincial de Barcelona ha aplicat el principi _____ per absoldre una dotzena de trilers de la Rambla. El magistrat ha acceptat el recurs d'apel·lació presentat pels condemnats argumentant que no hi ha prou proves que la presumpta víctima, que es disposava a apostar -i perdre amb tota seguretat- cinquanta euros, fos desconixedora de la probabilitat de ser enganyada.
- e) El portaveu adjunt del PP a les Corts Valencianes Rafael Maluenda ha afirmat avui que la Cambra autonòmica "no s'ha de pronunciar" sobre els contractes de Julio Iglesias, com sol·liciten socialistes i EU-Entesa a través de sengles sol·licituds de creació d'una comissió d'investigació, mentre es tracte d'un assumpte que estigui _____.
- f) Segons alguns advocats, molts joves actuen sense consciència de les conseqüències legals dels seus actes i queden perplexos davant la duresa d'algunes condemnes. Tot i així, han d'assumir les penes ja que _____.
- g) En molts països la unió entre dues persones del mateix sexe no existeix _____. Tanmateix, _____, aquesta cohabitació té un grau alt d'acceptació social.
- h) _____. Aquesta màxima del Dret romà és el que m'ha vingut al cap quan he sentit que el Govern Espanyol no pagarà els 756 M€ que ha de traspasar abans del 31 de desembre a la Generalitat de Catalunya segons el que marca el mateix Estatut. Què voleu que us digui.

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Relaciona:

1. <i>cum laude</i>	a)	‘El primer entre iguals’
2. <i>stricto sensu</i>	b)	‘en sentit ampli’
3. <i>in situ</i>	c)	‘en el lloc’ (‘on s’esdevé un fet’)
4. <i>lato sensu</i>	d)	‘amb lloança’ [usat en l’ambit acadèmic]
5. <i>in albis</i>	e)	‘en sentit estricte’
6. <i>ex aequo</i>	f)	‘per causa d’honor’ [usat en l’ambit acadèmic; precedida, generalment, del terme ‘doctor’]
7. <i>primus inter pares</i>	g)	‘amb igual mèrit’
8. <i>honoris causa</i>	h)	‘en blanc’

Omple els espais en blanc de les frases següents introduint-hi les expressions llatines anteriors:

- La cerimònia acadèmica d’investidura de Joan Manuel Serrat com a doctor _____ per la Universitat Pompeu Fabra ha tingut lloc avui, 14 de juny, a les 12.30 hores, a l’auditori del campus de la Ciutadella, que s’ha omplert de gom a gom.
- En alguns llocs, com ara Espanya, la menció _____ és la màxima puntuació, aplicable només als estudiants de doctorat que aconseguen la puntuació d’excel·lent i la unanimitat del tribunal avaluador.
- El premi va ser atorgat _____ als dos treballs que van semblar els millors.
- La Cristina és alumna d’aquesta classe _____ perquè ve d’oient. Si parlem _____, la Cristina no seria ni tan sols alumna d’aquest institut.
- Aquests sepulcres romans encara es conserven _____.
- No se’n recordava de res. Veritablement estava _____.
- Felicitem-lo. La seva tesi ha estat qualificada amb apte _____.
- Sí, ja sé que molts diran que l’independentisme no és un moviment polític _____, però jo l’hi considero, per diverses raons...
- Dani Serra i Albert Pascual, _____, i Vinyet Noguero guanyen la Cursa de 10 K de Vilanova.
- A Suïssa, en què la capitania d’estat recau sobre el Consell Federal Suís de set ministres, el president és un membre del Consell Federal electe per l’Assemblea Federal per un període d’un any; un càrrec simplement _____. No obstant això, en els afers estrangers, el president de torn és considerat el cap d’estat.

Quines expressions llatines posaries en les frases següents:

- a) Viu la vida. Passa-te-la bé. _____
- b) Els mossos d'esquadra van investigar _____ les causes d'accident.
- c) Al moment de començar l'examen no em recordava de res. Em vaig quedar _____.
- d) No hi havia proves suficients per acusar-lo del robament i el jutge el va deixar en llibertat, tot aplicant el principi d'_____.
- e) La Marisol no té televisió, ni ordinador, ni usa mai internet. Veritablement, és una _____ en el món actual.
- f) Si no arregles _____ l'habitació, no et deixaré sortir de casa amb els amics.
- g) L'empresa ha tancat l'any amb _____. No sé si l'any vinent hi podré seguir treballant.
- h) El treball de recerca del Pol ha obtingut el primer premi del concurs. El segon premi ha quedat desert i l'_____ ha estat per a l'Anna.
- i) Els meus pares no volen tornar a veure l'Ignasi per casa. L'han declarat _____.

Heus ací un seguit d'expressions llatines habituals en les quals hi ha un genitiu o un datiu: **modus vivendi, sui generis, vox populi, casus belli, honoris causa, urbi et orbi**. Omple els espais en blanc :

- a) Era una persona amb un caràcter molt _____.
- b) Per Nadal el Papa dóna la benedicció _____.
- c) El govern d'aquell país convertí la detenció de l'alt funcionari en un _____.
- d) Que ell actuava d'aquesta manera, ho sabia tothom. Era _____.
- e) Miquel Dolç fou investit doctor _____ per la Universitat de València.
- f) L'art teatral ha esdevingut el seu _____.
- g) Després de 50 anys trepitjant els escenaris el Ruiseñor de Linares és un dels artistes més _____, amb un extraordinari registre vocal.
- h) La trepitjada de Pepe a Messi és més que una trepitjada: és una trepitjada televisada _____; a hores d'ara, tothom l'ha vist.
- i) És _____ que l'alcaldeessa té una aventura amb el cap dels mossos.
- j) A Sant Sergi de Ràdonej se li van afegir de seguida monjos que volien seguir els seus rituals i el seu _____. Seguint el seu exemple, tots els monjos havien de sobreviure amb el seu propi esforç.
- k) Després que l'exèrcit colombià bombardegés un campament de les FARC a l'altra banda de la frontera amb Equador, liquidant el número 2 de les FARC i setze guerrillers més, [...] el president veneçolà Hugo Chávez ha dit que una incursió com aquesta seria *causus peris*: "No se le vaya a ocurrir hacer eso por estos lados porque sería sumamente grave, sería *causus peris*, *causa de guerra*, pues". M'encanta el "pues" final. Segurament volia dir _____, ...

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Emparella cada llatinisme amb la seva traducció:

1. <i>rigor mortis</i>	en el moment de la mort
2. <i>in articulo mortis</i>	allò que s'ha d'afegir
3. <i>placebo</i>	coit interromput
4. <i>addenda</i>	donaré plaer
5. <i>coitus interruptus</i>	pecats menuts
6. <i>peccata minuta</i>	dels llibres, de la biblioteca
7. <i>in crescendo</i>	la rigidesa de la mort
8. <i>ex libris o ex-libris</i>	creixent, en augment

Col·loca les expressions llatines de l'exercici anterior en una d'aquestes frases:

- El _____ no és un mètode fiable per a evitar els embarassos.
- Saben que ha robat el llibre de la biblioteca perquè portava l'_____.
- L'àvia Remei es va casar _____, perquè, si l'avi moria i no hi havia matrimoni, ella no podia cobrar la pensió de viudetat.
- Tal com s'acosten els exàmens, les males cares van _____.
- Els estudis sobre xamanisme indiquen que de vegades, mitjançant herbes, arrels, substàncies vegetals, suggestió o efecte _____ compleixen la funció de curanderos, i realment sanen.
- Un _____ és un fals medicament preparat amb el mateix aspecte que un medicament determinat, però que només conté productes inerts sense cap principi actiu.
- Poc després de la mort els teixits musculars passen a ser rígids i incapaços de fer la contracció cosa que es coneix com _____.
- L'Empar va al metge dia sí, dia no. El metge, que sap que sempre li demana fàrmacs, només li recepta _____.
- Tercera _____ al Conveni Marc de col·laboració entre el consorci Casa de les Llengües i la Universitat de les Illes Balears. (Barcelona / Palma, 28 d'abril de 2010). L'objecte de la present _____ és establir el pla d'activitats de l'any 2010 fruit de la col·laboració entre ambdues institucions prevista al conveni marc, així com el pressupost derivat d'aquest pla.
- Que avui hagi arribat mitja hora tard a la nostra cita és _____ en relació a totes les males passades que m'ha jugat.

Col·loca aquests llatinismes o dites llatines en l'espai adient:

pro rata (prorrata)/prorrataig, lato sensu, opera prima, per se, conditio (condició) sine qua non, summum o súmmum, uice uersa o viceversa, uis comica o vis còmica

- a) La producció animal i totes les seves branques (nutrició, reproducció, genètica i millora) i l'estudi de les tècniques de processament i control dels aliments d'origen animal formen també part de les actuals ciències veterinàries, enteses _____ . On acaba la veterinària i comencen les altres ciències, òbviament, és difícil de precisar.
- b) La versió cinematogràfica va servir per descobrir Jordi Vilches, un actor amb una innegable _____ que ha explotat de nou a "Dos tipos duros".
- c) El _____ de l'spam?...rebre una invitació per apuntar-se a un curs de cria de cargols.
- d) A l'examen, haureu de traduir del llatí al català i _____.
- e) Les despeses de missatgeria es cobraran a _____ del nombre d'empreses que utilitzin el servei.
- f) L'_____ d'Almodóvar és "Pepi, Lucy, Bom i otras chicas del montón".
- g) La diversitat a l'aula no és _____ un impediment perquè els alumnes aprenguin.
- h) L'assistència a classe és _____ per a aprovar l'assignatura.
- i) _____ *loc. adv.* Distribuïnt quelcom entre diferents persones proporcionalment a la participació de cadascuna en un afer.

Col·loca aquests llatinismes en el context adient:

- *in extremis*
- *a priori*
- *lapsus (lapsus)*
- *in uiuo*
- *a posteriori*
- *modus operandi*
- *in extenso*
- *quid pro quo*
- *requiem (rèquiem)*
- *interim (ínterim)*
- *in mente*
- *rictus (rictus)*
- *summum (súmmum)*
- *motu proprio*
- *plus (plus)*
- *in fraganti (in flagranti)*
- *ratio (ràtio)*

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

1. _____, l'esfondrament es deu a un defecte en l'estructura del pont, però caldrà investigar més a fons per tal de tenir-ne la certesa.
2. _____ és una expressió llatina que s'utilitza per descriure experiments químics, físics o farmacològics que tenen lloc dins d'un organisme viu.
3. Preferiria que hagués assistit a la meua boda _____ i no pas obligat pels seus pares.
4. Un _____, o missa de difunts, és la missa utilitzada per l'Església Catòlica Romana i també en els serveis litúrgics de recordatori d'algun difunt.
5. Està tot el dia estirat al sofà sense fer res. És el _____ de la droperia.
6. Amb _____ més petites a l'aula, es treballa millor i s'aprèn més.
7. Després de disset hores de cua li va quedar aquest _____ quan li van dir que les localitats per al concert de Bob Dylan s'havien exhaurit.
8. Abans que nosaltres li recordéssim que no estava bé posar verda una amiga per un no-res, la Carolina va anar _____ a parlar amb la Raquel i li va demanar disculpes.
9. Tot i que el president havia afimat que _____ no hi hauria més retallades, la realitat, _____, ha desmentit les seves paraules.
10. S'ha recuperat molt bé de l'accident, però encara té _____ de memòria.
11. Després de divorciar-se, va conèixer una altra dona, amb qui es va casar. En l'_____, va tenir tres o quatre nòvies.
12. Sembla que la mòmia està embolcallada en dues benes: una de més antiga i una altra col·locada _____.
13. Les societats científiques donen com a bona una _____ de 1.500 pacients per metge de capçalera i de 1.000 nens en els casos dels pediatres.
14. Els Mossos d'Esquadra han enxampat _____ dues dones per furta de roba per valor de 475 euros d'una botiga de Centelles.
15. Ara només conec l'essencial de la història però la Maria m'ha promès que, quan ens trobem, m'explicarà _____ tot el que ha passat.
16. L'equip s'enfrontarà a uns rivals _____ assequibles.
17. El _____ indica que porta set hores mort.
18. Probablement quan la senyora Cospedal va dir ahir que el PP és el partit que defensa els drets dels treballadors va tenir un petit _____. I és d'aquells _____ que poden haver molestat tant els treballadors com els empresaris.
19. Tot i que oficialment no s'ha parlat de salaris, tot indica que el govern central té _____ congelar-los.
20. En la pel·lícula "El silenci dels anyells", el doctor Hannibal Lecter, el "caníbal", és visitat a la presó per una agent del FBI. Quan aquesta li demana informació perquè vol descobrir el responsable d'uns assassinats, Hannibal Lecter li diu: _____ ("quelcom per quelcom"), tot exigint que li donés informació a canvi d'informació.

21. Pel gener m'haureu de lliurar un guió dels treballs i, al juny, els treballs _____.
22. La revista Cuore d'aquesta setmana s'ha dedicat a agafar 52 celebritats _____ a les platges i altres racons durant el seu estiu.
23. Quin és per a tu el _____ de la diversió?
24. Jorge Fernández Díaz ha estat el primer ministre de l'Interior de la democràcia espanyola que ha arribat al càrrec sense l'estrany _____ facial dels seus predecessors.
25. Els mossos estan investigant el _____ d'aquella banda d'atracadors.
26. Els treballadors de les fleques demanen un _____ per treballar de nit.
27. En la cultura occidental les imatges d'alquimistes i els seus laboratoris van ser tractades _____ per pintors de fama molt diversa com Pieter Brueghel el Vell.
28. "Em dic Pablo, què hi faig aquí?": el _____ de Pepe a la portada de 'Marca' . El rotatiu reproduïx les paraules del jugador del Reial Madrid al vestidor, després de rebre un fort cop al cap.
29. Vam quedar que, a l'abril, vindria a viure a Barcelona però, en l'_____, va trobar una feina a Berlín i s'hi va quedar.
30. La Real va guanyar _____, amb un gol el minut 3 de descompte.
31. No he trucat a l'àvia, però ho tenia _____.
32. El PP reclama un _____ de CiU amb els pressupostos, una "responsabilitat equiparable" a la del PPC amb els números de la Generalitat.
33. A l'enterrament del seu tiet, el cor va interpretar el _____ de Mozart.
34. El _____ utilitzat era sempre el mateix: l'home conduïa una motocicleta tipus scooter amb una copilot, tots dos anaven amb els cascos posats de manera que tenien el rostre cobert, s'acostaven a les víctimes i els sostreïen violentament la bossa de mà, fugint a tota velocitat.

Completa:

- Fora del cos de la carta també hi ha la possibilitat d'afegir al peu de l'escrit informacions addicionals, com poden ser les referències a documents, annexos, etc. Normalment aquestes informacions s'introdueixen per mitjà de les sigles **PD** (_____) (i.e. 'després de la data') o **PS** (_____) (i.e. 'després de l'_____')
- L'abreviatura de _____ (que significa 'és a dir' o 'això és') és **i. e.**
- **cf.** és una abreviatura de la paraula llatina _____, que significa "comparar" o "consultar". S'utilitza per referir-se a un altre material o idees que puguin donar informació diferent o altres arguments. S'utilitza principalment en contextos acadèmics o educatius, com en l'àmbit acadèmic (sobretot les humanitats) o textos legals.

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Completa la traducció de les expressions llatines següents i usa-les en les frases de més avall:

<i>Nihil novum sub sole</i>	Res de _____ sota el _____
<i>De gustibus non disputandum</i>	Sobre els _____ no s'ha de _____.
<i>Volens nolens</i>	Tant si _____ com si no vols.
<i>Cum grano salis</i>	Amb un granet de _____.
<i>Ignorantia legis non excusat.</i>	La _____ de la llei no _____.
<i>Pacta sunt servanda.</i>	Els _____ s'han de respectar.
<i>In dubio pro reo.</i>	En cas de _____, a favor de l'acusat.
<i>Ad nauseam</i>	Fins a la _____.

- Després de tanta comèdia, l'Àlex no volia prendre's un temps per reflexionar sinó que s'ha enrotllat amb una altra: _____
- Per aprovar, cal posar-hi colzes i res més: _____
- Em van dir que els pintés l'habitació de vermell i, tot i que jo sabia que els quedaria fatal, ho vaig fer: _____
- A dinar a casa dels avis hi has de venir _____
- De tot el que t'ha explicat la Vanessa, creu-te la meitat. És tan exagerada que cal prendre's les seves paraules _____
- A començament de curs vam quedar que no podríem tenir més de dos exàmens en un dia, així que no podem fer l'examen d'anglès divendres perquè també tenim mates i català: _____
- Quan la policia ha detingut al meu veí per haver plantat maria al pati, aquest ha al·legat que no sabia que fos il·legal. Tanmateix, se l'han emportat igual perquè _____.
- Com que no hi havia prou proves per acusar-lo, en Joan ha sortit lliure. Ja se sap: _____.
- Si havies quedat amb els teus pares que netejaries la casa cada setmana, ho has de fer: _____
- Crec que l'Ignasi no és de fiar. Tot el que em diu m'ho prenc _____.
- A la Irene li encanten les pel·lis de terror. Jo les odio. _____.
- Estic farta que es parli sobre la corrupció. Aquest tema ja ha estat tractat _____.

Situa a l' espai en blanc de cada frase l' expressió llatina adient:

Casus belli, sui generis, vox populi, honoris causa, alter ego, a priori, a posteriori, urbe et orbi, sine qua non, in flagranti.

1. Aquesta notícia no la sé pas jo sol; és _____
2. L' atac a l' ambaixada pot constituir un _____
3. Miró fou nomenat doctor . _____ per la Universitat de Barcelona.
4. Marcial tenia un humor _____
5. La policia sorprenué els lladres _____
6. _____ tothom és bo, però els fets demostren _____ que això no és cert.
7. El treball és la condició _____ de la felicitat.
8. Ja te' n pots fiar, és el meu . _____
9. El mitjans de comunicació han publicat aquesta notícia _____

Situa a l' espai en blanc de cada frase l' expressió llatina adient:

conditio sine qua non, volens nolens, ultimatum, statu quo, quorum, ad hoc, inter nos

1. Les converses entre nord-americans i soviètics no variaran l' _____ del món.
2. El propietari del pis envià un _____ els llogaters: havien de deixar l' habitatge abans de fi de mes si no pagaven els rebuts endarrerits.
3. És imprescindible que paguis per endavant. És _____ per endur-te el cotxe.
4. L' assemblea no va poder decidir res perquè no hi havia _____
5. El meu fill és un corcó quan vol una cosa. Com que no para, al final, _____, la hi has de comprar.
6. Com que no ens posàvem d'acord sobre les dates d'exàmens, hem convocat una reunió _____ per parlar sobre el tema.
7. No ho diguis a ningú; és un secret _____

Omple els buits amb una de les expressions llatines següents:

superàvit, dèficit, accèssit, ipso facto, in articulo mortis, intelligenti pauca, sine die, quid.

1. El ministre anuncià que hom reduiria el _____ públic i que hom mantindria el _____ de la balança de pagaments en relació amb els altres països.
2. En Pere no va aconseguir el primer premi de pintura, però li van donar l' _____
3. En Miquel, encara que els metges consideraven que estava _____, va reaccionar favorablement i a hores d' ara encara és viu.
4. El conferenciant va anar directament al _____ de la qüestió.
3. La reunió s' ha ajornat _____
5. Pere, et crido des de fa estona. Vine _____
6. És un xicot molt llest, amb poques explicacions ja en té prou: _____

LLATINISMES I EXPRESSIONS LLATINES

Aparella cada dita llatina amb la seva traducció:

<i>Patria potestas</i>	'He arribat, he vist, he vençut', paraules de Juli Cèsar per jactar-se lapidàriament de la seva ràpida victòria sobre Fàrnaces II del Pont a la batalla de Zela (47 a.C), segons Suetoni (Juli, 37) .
<i>snob o esnob m. i f.</i>	Punt essencial d'una qüestió.
<i>ueni, uidi, uici</i>	En el precís moment de cometre un delictes o una acció "censurable".
<i>lapsus</i>	Acció de substituir algun bé per un altre o un intercanvi de favors. En anglès en diuen «a favor for a favor», «what for what»,...
<i>quid</i>	Persona que és amatent a acollir tota novetat, pel sol fet que la seva adopció li sembla ésser un senyal de distinció, bon gust, intel·ligència, etc. Etimologia no segura. Segons alguns prové de sine nobilitate 'sense noblesa', abreviat, aplicat als estudiants d'Oxford de família no noble.
<i>quid pro quo</i>	Conjunt de drets que la llei reconeix als pares sobre les persones i béns dels seus fills mentre aquests són menors d'edat o estan incapacitats, amb l'objectiu de permetre el compliment a aquells dels deures que tenen de sosteniment i educació d'aquests.
<i>in fraganti In fraganti (d'in flagrantidelicto)</i>	Error que hom comet per inadvertència parlant o escrivint.

Omple els espais en blanc amb l' expressió llatina adient:

sub iudice, lapsus, in situ, sine die, in albis, in extremis, per se, ipso facto, currícul vital, mare mágnum, peccata minuta, motu proprio.

1. La reunió no es va poder celebrar i fou ajornada _____
2. Les vacances són, _____, bones.
3. La policia investigà _____ les causes de l'accident.
4. No uns hi penseu més; feu-ho _____, és a dir, de seguida.
5. No volia parlar del crim, perquè el cas estava _____
6. En començar l'examen, no em recordava de res. Veritablement em vaig quedar _____
7. El conferenciant va cometre un . _____ que no va passar desapercebut a la major part dels assistents.
8. El funambulista va aguantar l'equilibri _____
9. Ho han fet _____, perquè ningú no els ho havia manat.
10. En aquesta habitació no hi ha res al seu lloc. Quin _____!
11. Per demanar feina, a més de la sol·licitud, cal presentar un _____
12. El corrector no ha trobat disbarats gaire grossos ja que els ha qualificat de _____